

Quæ & qualis sit in Deo scientia, &c. 93

rum eventis ad hujusce Orbis administrationem spectantibus.

Quod autem postmodum affertur exemplum de Rege, cui sufficit ad regiminis sapientiam scire quid agendum sit in casibus absolute futuris, nihil habet quod urgeat: quatenus haud dubie sapientius se gereret, si nosset etiam quid agendum esset in casibus futuris conditionatis; sic enim haberet sapientiam amplio-rem. Quomodo enim non esset amplior sapientia Regis, qui præter modum, quo dimicari debeat contra Persas, & alium nosset, quo dimicari soleat contra Indos? Atque ita nunquam obest, sed semper prodest rerum in casibus licet merè conditionatis agendarum notitia; vel præsertim quia res agenda in casibus, & conditionatis, & absolutis, magnam habent affinitatem. Unde fit ut homines qui sapiunt, multum cogitent casus conditionatos & plurimos, ut sic se parent ad absolutos.

Tum ad solutionem difficultatis quæ additur, quod jam dictum est, si attenditur, sufficit: quatenus quò plures possunt fieri suppositiones, & quò plura sunt, quæ sciuntur juxta suppositiones illas, eò major est mentis intelligentia, per quam proinde mens sapientius, & idcirco utiliùs regitur in operibus suis. Quare haud dubie Deus sapientius Mundum hunc condidit, habendo in conspectu innumeros, quos condere potuisset, quàm si ex illis nullum novisset. De cætero nullius est roboris paritas quam Adversarius petit ex Architecto cogitante nimis ædificia, quæ fieri conveniret pro hominibus alterius temperamenti atque stature; quia licet utiliùs alia tantum cogitaret, quæ commoda essent posteris temperiem atque staturam habituris nostræ consimilem, nihilominus posset ex architectura illa extranea aliquid utilitatis in nostram transferri per observatas, ut par est, proportiones.

Tandem quod multum interest pro his & similibus difficultatibus solvendis, nulla est veritas etiam conditionata, quam non præstantius sit & utiliùs sciri, quàm nesciri: nescientia enim nulla utilitas, nulla præstantia; & ideo quia tribuendum est Deo quidquid cogitari utiliùs potest atque præstantius, vel ex hoc uno argumento valde convincitur admitteendam esse in Deo universalem illam atque certissimam, pro qua hucusque certatum est, scientiam de futuris omnibus necessariis conditionatis, De futuris conditionatis liberis jam agetur.

XXXVIII.
Hinc etiam
Res melius
administra-
ret Regnum.
si nosset quid
agendum
haberet in
casibus con-
ditionatis.

XXXIX.
Qualiter
hæc scientia
conditiona-
torum augeat
& perficiat
intelligen-
tiam mentis.

XL.
Sicque
longè me-
lius est talia
conditionata
sciri, quàm
nesciri.